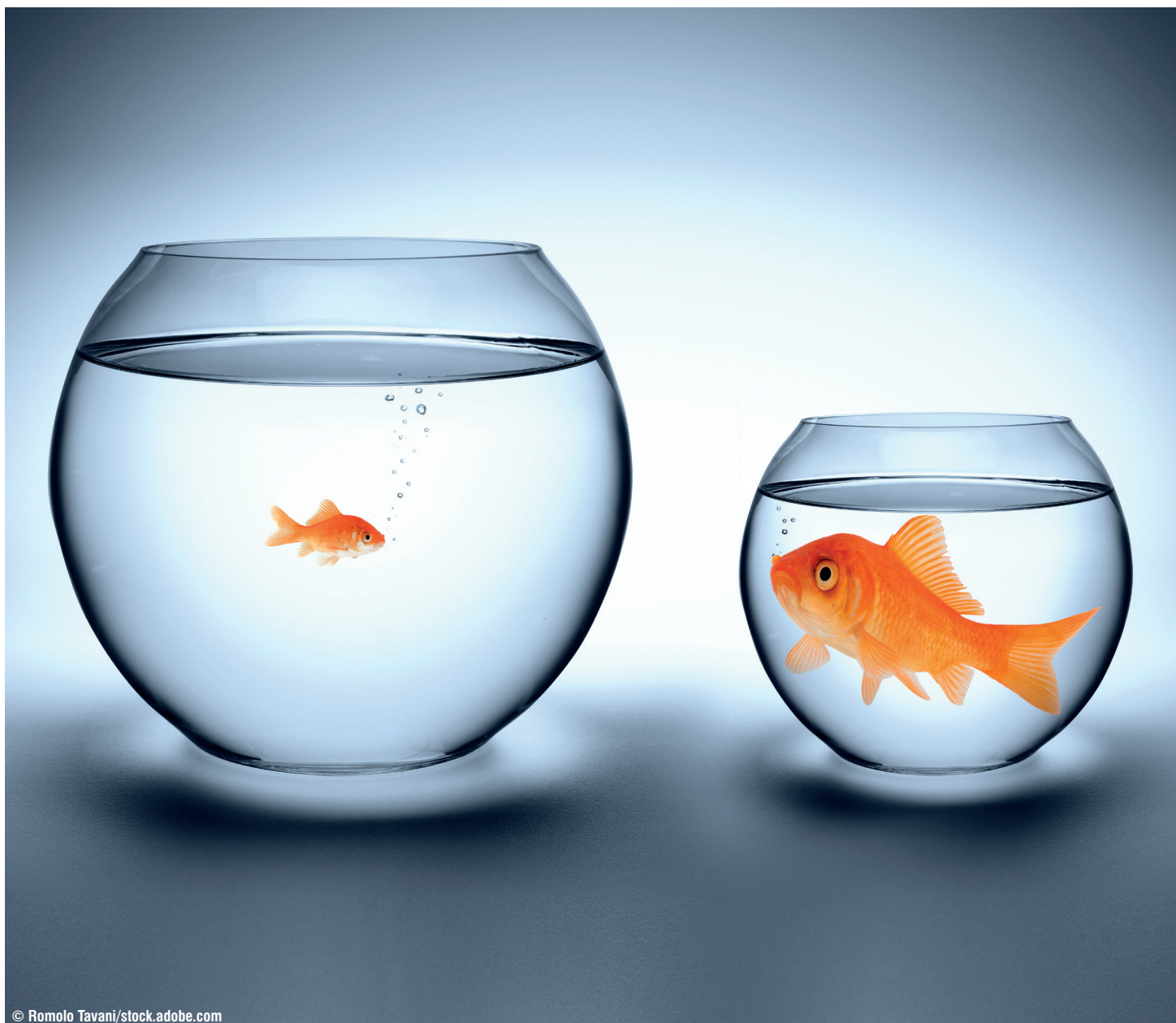

Miesięcznik

Ubezpieczeniowy

ISSN 1732-2413 • WSZYSTKO, CO TRZEBA WIEDZIEĆ O RYNKU UBEZPIECZEŃ • TOM 18 I NUMER 10 I PAŹDZIERNIK 2021 • 4 PAŹDZIERNIKA 2021

© Romolo Tavani/stock.adobe.com

W N U M E R Z E :

Małe i średnie przedsiębiorstwa:

Sytuacja sektora, nowe produkty, świadomość, szkody

Trendy w reasekuracji, Utrata wartości handlowej pojazdu, Ochrona prawna, Inwestycje

W co inwestują Polacy?

Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami przeprowadziła w ostatnim czasie badanie wśród Polaków, wg którego najbardziej preferowaną formą inwestycji dzisiaj pozostaje zakup nieruchomości. Aż 24% respondentów wskazało to aktyw jako swoją preferencję inwestycyjną. – GRZEGORZ KALISZUK

Utrzymywane przez Radę Polityki Pieniężnej nominalne stopy procentowe na poziomie bliskim zera (*stopa depozytowa: 0,0%; stopa referencyjna 0,1%; stopa lombardowa 0,5%*) w połączeniu z najwyższą od 20 lat inflacją (5,5% r/r wg GUS) powodują, że oszczędności Polaków przechowywane w gotówce lub na lokatach bankowych dosłownie topnieją. To zaś skłania nas do poszukiwania form lokowania pieniędzy, które pozwolą zapobiec tej erozji zgromadzonego przez nas kapitału.

Co gorsza, przewidywania ekonomistów wskazują na to, że wysoka inflacja szybko nas nie opuści. Wskaźnik Przyszłej Inflacji (WPI) przygotowywany przez Biuro Inwestycji i Cykli Ekonomicznych (BIEC), wzrósł we wrześniu br. o 0,2 punktu m/m. Oczekiwania inflacyjne ankietowanych gospodarstw domowych i firm potwierdzają hipotezę o dalszym dynamicznym wroście cen.

Wg ostatnich dostępnych danych (grudzień 2020 r.) dotyczących struktury oszczędności gospodarstw domowych publikowanych przez Analizy.pl wartość oszczędności finansowych najbardziej narażonych na ujemne realne stopy procentowe wygląda następująco:

- ➔ depozyty terminowe – 216 mld zł,
- ➔ rachunki bieżące – 787 mld zł,
- ➔ gotówka w obiegu – 307 mld zł.

Można zatem uznać, że potencjał wartości kapitału szukającego alternatywy w stosunku do lokat bankowych wynosi ponad 1 bln zł. W co zatem inwestują Polacy?

NIERUCHOMOŚCI #1

Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami przeprowadziła w ostatnim czasie badanie wśród Polaków (dalej: badanie), wg którego najbardziej preferowaną formą inwestycji dzisiaj pozostaje zakup nieruchomości. Aż 24% respondentów wskazało to aktyw jako swoją preferencję inwestycyjną.

Grzegorz Kaliszuk,
dyrektor Departamentu Produktów Inwestycyjnych, Phinance.

Tak dużego ruchu na rynku nieruchomości nie było nigdy. Pomimo tego, że jest to jedno z najmniej płynnych aktywów, Polacy kupują mieszkania na potęgę. Miniony rok był rekordowy od lat 70. Oddano w nim 222 tys. mieszkań. Warto tutaj przypomnieć, że w planach zawartych w „Polskim Ładzie” ta liczba ma wzrosnąć do 300 tys. mieszkań. Tani kredyt, spodziewany wzrost płac, niskie bezrobocie oraz szybki wzrost gospodarczy to czynniki wpływające pozytywnie na popyt na rynku nieruchomości. Warto zaznaczyć, że PKB Polski odnotowało właśnie najszybszy wzrost w historii. Wg GUS wzrost produktu krajowego brutto osiągnął poziom 11,1% w drugim kwartale roku w ujęciu r/r.

Wg HRE Investments w maju tego roku zanotowano niemal trzykrotny wzrost

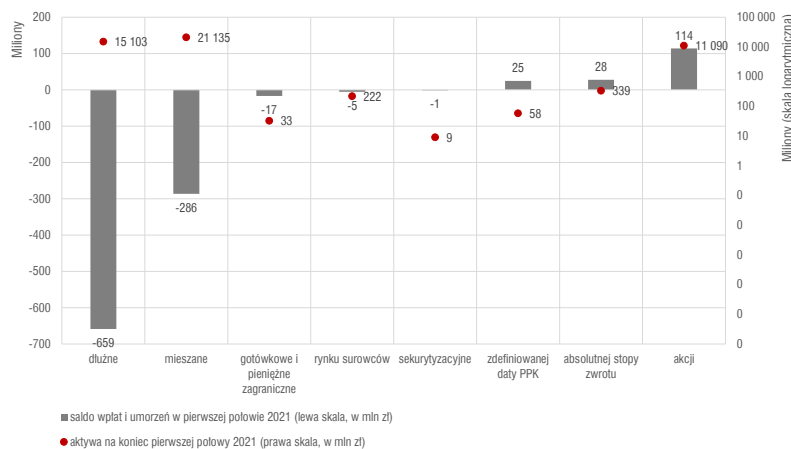
liczby rozpoczynanych inwestycji deweloperskich w stosunku do analogicznego okresu w roku poprzednim. Nabywcami mieszkań są nie tylko klienci indywidualni finansujący zakup za gotówkę lub kredyt, ale także fundusze inwestycyjne, które bardzo często kupują całe osiedla. Warto wspomnieć, że wg Biura Informacji Kredytowej, w lipcu br. po raz pierwszy w historii, miesięczna wartość akcji kredytowej kredytów hipotecznych przekroczyła 8 mld zł.

Boom na rynku nieruchomości wzmocniony jest ponadto pakietem wsparcia zapisanym w „Polskim Ładzie”, który przewiduje m.in. gwarancje państwa do 100 tys. zł wkładu własnego dla kredytobiorców w wieku 20-40 lat. Przewidziano w nim także dopłatę do kredytu w kwocie 20 tys. zł.

INSTRUMENTY RYNKU KAPITAŁOWEGO W DALSZEJ KOLEJNOŚCI

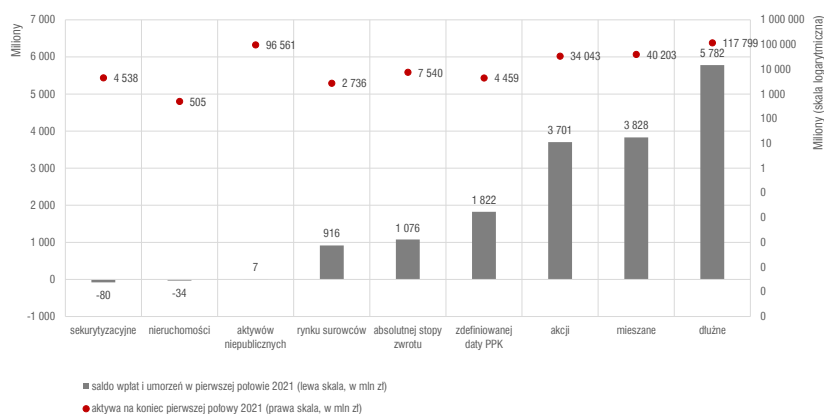
Przewidywania co do dalszych wzrostów cen nieruchomości, wynikające przede wszystkim z wciąż za małej podaży mieszkań (Polska zajmuje jedno z ostatnich niechlubnych miejsc w Europie, tzn. w kategorii liczba mieszkań na 1000 mieszkań-

Wykres 1. Saldo wpłat i umorzeń vs aktywa w FIO/FIZ – 1. połowa 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Analiz Online.

Wykres 2. Saldo wpłat i umorzeń vs aktywa w UFK – 1. połowa 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Analiz Online.

ców nasz wynik to 392,9 – gorszy ma tylko Słowacja – 381,5) w stosunku do naszych potrzeb oraz bogacącego się społeczeństwa, spowodowały, że klasyczne instrumenty rynku kapitałowego zajęły w badaniu dalsze miejsca.

I tak kolejne 12% respondentów biorących udział w ankiecie IZFiA wskazało akcje jako preferowany instrument, 6% wymieniło obligacje, 4% zwróciło uwagę na metale szlachetne i jedynie 3% wskazało fundusze inwestycyjne. Co istotne, konta oszczędnościowe jako opłacalną formę inwestowania wskazało jedynie 1% badanych.

Choć fundusze inwestycyjne są wymieniane dzisiaj przez Polaków na 5. miejscu jako preferowany instrument finansowy do lokowania kapitału, warto się przyjrzeć temu rynkowi nieco bliżej, z uwagi na dwa fakty. Po pierwsze jest to rynek bezpośrednio związany z giełdą papierów wartościowych i rynkiem długu jak również na tych instrumentach oparty jest gros ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych będących sercem ubezpieczenia na życie typu unit-linked.

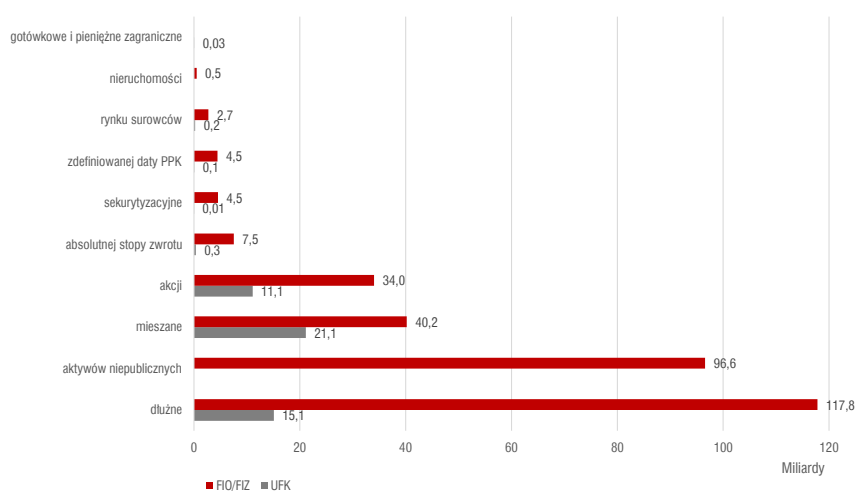
Wartość rynku funduszy inwestycyjnych wyniosła wg danych Analiz.pl na koniec sierpnia br. 312,3 mld zł (mniej więcej tyle, ile warta jest gotówka w obiegu poza systemem bankowym). Do analizy przyjąłem jednak okres pierwszego półrocza tego roku z uwagi na dostępność danych dla rynku ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych.

W ciągu pierwszych sześciu miesięcy tego roku napływ netto środków do funduszy inwestycyjnych (FIO/FIZ)

przekroczył 17 mld zł i przyczynił się do osiągnięcia wartości rynku funduszy na koniec czerwca 2021 na poziomie 308,4 mld zł.

Zgodnie z danymi z Wykresu 1 największą popularnością w tym okresie cieszyły się fundusze dłużne, a zaraz za nimi fundusze mieszane, akcji, zdefiniowanej daty PPK, absolutnej stopy zwrotu i rynku surowców. Jedynie z funduszy sekurytyzacyjnych i nieruchomości nastąpił odpływ netto aktywów. W ciągu 1. półrocza wartość rynku funduszy inwestycyjnych wzrosła o 9,5% w stosunku do grudnia 2020 roku, zaś dominującą grupą pozostały fundusze dłużne (117 mld zł) oraz fundusze aktywów niepublicznych (96 mld zł).

Wykres 3. Wartość aktywów w FIO/FIZ vs UFK wg stanu na koniec czerwca 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Analiz Online.

Warto zaznaczyć, że na 38 towarzystw funduszy inwestycyjnych aż 29 (76%) zanotowało dodatnie saldo wpłat i umorzeń w analizowanym okresie (łącznie wartość 17,6 mld zł), a jedynie 9 (24%) zamknęło 1. półrocze ujemnym saldem wpłat i umorzeń (łącznie wartość -0,6 mld zł).

Spójrzmy, jak w tym świetle wyglądał rynek UFK w analizowanym okresie. Na koniec czerwca 2021 r. łączna wartość aktywów zgromadzona w ubezpieczeniowych funduszach kapitałowych wyniosła 47,9 mld zł (15% wartości rynku FIO/FIZ; jest to uproszczenie bowiem, część aktywów w FIO pochodzi z UFK).

Wartość kapitałowej części rynku produktów ubezpieczeniowych wzrosła w 1. połowie roku o 1,6% (sześciokrotnie mniej niż rynek FIO/FIZ) w stosunku do grudnia 2020 roku. I przeciwnie niż rynek FIO/FIZ ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe w analizowanym okresie zanotowały ujemne saldo wpłat i umorzeń na poziomie -0,8 mld zł.

Jak wskazują dane na Wykresie 2, największy odpływ netto aktywów odnotowały fundusze dłużne (w przypadku FIO/FIZ ta grupa funduszy zanotowała największe napływy netto). Zaraz później uplasowały się fundusze mieszane z odpływem aktywów netto o wartości -286 mln zł. Najwięcej zyskały zaś akcyjne UFK (wśród FIO/FIZ trzecie miejsce).

- **Dominującą klasą aktywów wśród UFK pozostają od wielu miesięcy fundusze mieszane (ponad 21 mld zł).** To wskazuje na fakt, że klienci ubezpieczycieli chętniej wybierają gotowe, hybrydowe rozwiązania, aniżeli inwestorzy bezpośrednio lokujący kapitał w fundusze inwestycyjne. Drugie miejsce zajmują fundusze dłużne (15 mld zł aktywów). Warto tutaj przypomnieć, że w przypadku FIO/FIO ten rodzaj funduszy dominuje w strukturze aktywów. Fundusze akcji zajmują w UFK trzecie miejsce w strukturze aktywów podobnie jak na rynku FIO/FIZ.

W przypadku UFK odwrotnie wygląda struktura napływów netto per ubezpieczyciel niż ma to miejsce w przypadku TFI. Na 19 zakładów ubezpieczeń jedynie 8 (42%) zanotowało dodatnie saldo wpłat i umorzeń w analizowanym okresie (łączna wartość 0,37 mld zł), i aż 11 (58%) zamknęło 1. półrocze ujemnym saldem wpłat i umorzeń (łączna wartość -1,2 mld zł).

Dane przedstawione na Wykresie 3. pokazują jednocześnie różnice w skali oraz strukturze aktywów FIO/FIZ vs UFK. Z oczywistych względów bardzo obszerna część rynku FIO/FIZ w postaci funduszy aktywów niepublicznych nie występuje w postaci UFK. Są to fundusze mniej płynne, dedykowane dla profesjonalnych inwestorów w ograniczonej liczbie.

Powyższa krótka analiza preferencji inwestycyjnych Polaków oraz struktury dokonanych inwestycji wskazuje przede wszystkim na ciągłe poszukiwanie dróg ucieczki od inflacji. Tych dróg jest wiele. Począwszy od najbardziej dzisiaj popularnych nieruchomości, skończywszy na gruntach inwestycyjnych, dziełach sztuki czy walutach. W środku tej stawki znajdują się fundusze inwestycyjne znane Polakom już od prawie 30 lat oraz ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe. Te dwa rynki są do siebie podobne, choć przy głębszej analizie widać różnice.

Najistotniejszym wydaje się fakt, że szybki wzrost gospodarczy i wszystkie jego konsekwencje w dochodach Polaków, w zestawieniu z bardzo niskimi ujemnymi realnymi stopami procentowymi będą dalej skłaniać nas do myślenia o inwestycjach. Ważne, by były one adekwatne do potrzeb, wiedzy, doświadczenia i stosunku do ryzyka. O tym nigdy nie należy zapominać, bez względu na koniunkturę gospodarczą. □